

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

—
Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kül-
dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Szent István király.

Kilencszáz esztendeje mult augusztus 15-én, Nagy Boldogasszony napján, hogy a magyar nemzet István fejedelmet királylyá koronázta. E kimagasló történeti ténnyel megállapított Magyarországi államisága. A háromas halomra feltűzött kettős kereszt sugarai bevilágítottak a négy foiyó vidékének minden tájára, át meg át melegítették szívét még azoknak is, akik eddig vonakodtak a keresztény vallás szelid tanait befogadni. Az a kettős kereszt, mely 900 évvel ezelőtt teljes fényben ragyogott, ma is az ország czimer paizsán tündöklök hirdeti a keresztény magyarságnak azt a szilárdságát, melyet sem tatár, sem török s annyi sok belviszály sem volt képes megingatni. Bár néha vészes felleg takarta el a magyar kereszténység symbolumát, de csak rövid időre, mert a vallás tanaiból fakadt hazaszeretet elűzte, legyőzte a romboló vihart s a kereszt, mint nehéz borus idő után a nap, annál jobban tündöklök. — Vallás nélkül nincs élete még a nemzeteknek sem. Hogy e sark igazság mennyiben állja meg helyét, ereszkedjünk beszédbe az élet mesterével a történelemmel, hallgassuk meg mit regél a régmult időkből, mit különösen azon korszakból, melyben a 900-ad éves keresztény Magyarország meg-

születik. Illik a történelmet lapozgatni különösen most, ünnepén az első nagy királynak, kinek nevével a 900 éves mult elválaszthatlanul össze van forrva.

Vessünk futó pillantást a görög római s más pogány császárságok élettörténetére, azt fogjuk találni, hogy mikor 1000-et irtak, már akkor a híres pogány birodalmaknak csak romjai hirdették hajdani nagyságukat, mert a vallástalanságnak önemésztő ereje felforgatta alapostól azokat. Karthagó romokban hever, ledől a büszke Illion, a nagy Romai birodalom is összeomlott s rabigába görbedt. Önkényt következik tehát, hogy a magyar birodalom a kereszténység felvétele nélkül, fennállásának már első századaiban, — Zoltán, Taksony fejedelmek alatt a szomszéd tartományokkal folytatott sokszor kudarczal végződött viszálykodások gyengítő hatása miatt is — összeomlott volna. A birvágytól felizgatott s a folyton idegen területen csatangoló népet megkellett zabolázni; hogy a végromlástól megmentessenek, a vallás szelidítő és konserváló tanait kellett beléjük oltani. A békére és keresztény vallásra hajló Géza fejedelem barátságos viszonyba lépett a szomszéd népekkel, a nemzetet helyhez kötötte, biztos mederbe szoritotta, a drága hazaföldjének megbecsülésére oktatta, megkedveltette a munkát, Olasz és Cseh-

szágból hozatott szerzetesekkel elhintette a felebaráti szeretet vallásának magvait közéjük.

Mitsem von le Szt. István király érdemeiből, ha azt mondjuk, hogy az irányt, melyen a nemzet haladt, atyjától vette át; úgy de az üdvös kezdeményezés, — tovább építés nélkül nem sok biztosítékot nyújtott volna a nemzet átalakulására nézve. — István király nemcsak megértette atyja intenióit, hanem bölcs előrelátással, nagy czéllal vette át a kompaszt, melynek utmutatása mellett biztos révbe vezethette nemzetét; koronás fővel, kormány pálczával kezében élni is tudott királyi hatalmával, midőn legelső sorban azok lefegyverezését tüzte ki czélul, akik apostoli-királyi munkájába megakadályozni akarták. A pogány Kupa somogyi vezért, II. Gyula erdélyi vajdát egymásután fegyverrel némitotta el, Keán bolgár fejedelmet szintén legyőzte s kitörülte az élők sorából.

Megtisztította a láthatárt a veszélyes etemektől. Biztosítva lön a belnyugalom, hozzáfogott az ország szervezéséhez. Világi és egyházi tekintelyekből, — a mai felelős miniszteriumnak megfelelőleg — királyi tanácsot alkotott; az országot főispánokkal élükön 60 vármegyére osztotta; a vallás terjesztésére góczpontokról gondoskodott a 10 püspökség felállításával s az ifjuság oktatá-

TÁRCZA.

Szent István király.

Azt mondják a történelemről, hogy az a világnak egy nagy számadó könyve. E könyvbe híven be vannak vezetve a népek érényei, bünei, hogy a késő unokákak legyen egy nagy lecke, melyen okulva örököljék őseiktől a mi szép és nemes, hibáiktól pedig visszariadjanak. E könyv lapján ott diszlik első királyunk neve: szent István. E nagy név hallatára föl látom ragyogni a magyar lelkében azt a dicsőséget, nemzeti nagyságot, hatalmat, mely nevéhez fűződik.

Ha más években is hazafias szent örömtől lelkesült szívvel ünnepeltük meg hazánk első királyának szt. Istvánuak ünnepét, úgy azt most fokozott lelkesedéssel s hazafias kegyelettel kell tenni minden jó hazafinak, mert szt István király napja nemzeti ünnep: a magyar királyság kilencz százados emléknappa. E jelleget félreismerni vagy kissebíteni bün; s nem kevesebb mint nem öröködni a nemzet méltósága és becsülete fölött.

Az elvi eltérések, a pártviszályok hullámainak el kellene simulni, le kellene csendesedni e nagy nemzeti ünnepén, s e hon fiainak a haza szeretet forró érzelmétől áthatottkebellet kellene vallás-és nyelv különbség nélkül, öröm és hála éneket zengedezni a Kárpátoktól az Adriáig ama nagy napon. Mert ha a hála és tisztelet érzetével tartozunk nemzeti történelmünk kimagasló alakjai iránt,

ugy ez a hála és tisztelet senkit sem illet meg jobban, mint szent Istvánt, hisz benne nemcsak első szent királyát, hanem második honalapítóját tiszteli a hálás magyar nemzet.

A keresztény hit s a hon szabadságáért lán-goló hazaszeretet a legszebb harmóniába olvadnak e napon.

Ezer éve, hogy vitéz honfoglaló őseink karddal el foglalták azt a földet, melyet büszke önérettel vall ma minden magyar hazájának. Kilencszáz éve, hogy a mi őseink büszke fejüket keresztviz alá tartották. S hogy mit jelentett ezelőtt kilencszázaddal a ker. vallás felvétele a pogány magyarokra, azt mindenki tudja. Életet jelentett a pusztulás helyett. Kilencszáz éve, hogy az első magyar király szent István, a kereszténység feje II. Szilveszter pápa által küldött koronával magát Esztergomban megkoronáztatta.

A végbement koronázási tény végleg meghatározta a magyar állam és királyság jellegét, mindenkorra ráütvén a kereszténység bélyegét és beigtatván az európai államesaládba, annélkül, hogy függetlenségében csorbát szenvedett volna. Vazalusa tehát semmiféle hatalomnak nem lelt, sem bel- sem kül ügyeiben, sem államilag, sem politikailag. Ellenállt kelet esábitó vonzerejének, s nyugothoz, simult de bele nem olvadt soha.

Vitéz honfoglaló őseink fegyverrel foglalták el ezt a földet. Amde a fegyver mint a hatalom kétes vivmánya könnyen a nyers erőnek eshetik áldozatul. Ki tudja hová zülledtek volna szét a

haza népei, ha szent István e hont szilárd erkölcsi alapra nem fekteti. S mi volt ezen szilárd erkölcsi alap? A kereszt. Ez tartotta fenn kilencz századon át.

A magyar fejedelmi széket elfoglalva szt István, midőn figyelmes szeméit végig hordozta e szép országon, látott egy népet, mely vállalkozó volt harcolni, de nem békében élni; látott egy népet, melynek éles értelmét, nemesen érző szívét magasra törő lelkét, büszke szilárd jellemét a pogány babona homályosította el s akadályozta a dicső czélok elérésében. E látományra az igaz keresztény, az igazi hazafi bánata támadt fel a szt király lelkében; de egyszersmind a jó keresztény s a jó hazafi szilárd elhatározása. Felbuzdult akarat ereje, hogy miként Mózes hajdan Izrael népét kiszabadította az egyiptomi fogságból, úgy Ő is eleinket kiszabadítja a pogányság sorvasztó karjából s áldásokkal bővelkedő kereszténységre vezérli, hogy apostoli működésével maradást biztosítson neki e szép hazában a kereszt védelme, oitalma alatt. A kereszténység által kapcsolta igazán e haza földéhez szent István a magyart. A kereszténység hozta meg a magyar nép számára az óhajtott békét, s eszközölte, hogy gyilkoló fegyveréből kapát s ekevasat készítsen s ne romboljon, ha alkosson. A kereszténység eszközölte azt, hogy itt a civilizált világ határán megdöntetlen élő fallá lett a magyar, hogy azután ha kell testével tartsa fel kelet romboló hatalmát.

A magyar fejedelmi korszak férfiai között ő ismerte fel leginkább a kereszténységben rejülő

sára monostorokat emelt az ország különböző pontjain. Kiirtotta a nemzettestéből a pogányság duló hajlamát, korszakot alkotó intézkedésével új utereket helyezett bele, melyek ma is a nemzet fennmaradásának életforrását képezik.

Ő maga a megtestesült jóság volt. Vallásosságban, erényekben, kormányzói bölcsességben, felülmulta az akkori uralkodók bármelyikét. Jámorságáért, csodálattal határos apostolkodásáért, mellyel egy nemzetet rövid évek alatt megnyert Krisztus tanának — halála után a szentek sorába iktatott s nem csak mi magyarok, hanem az egész keresztény világ tisztelettel hajlik meg szent István dicső emléke előtt.

* * *

Századok merültek már el az idő tengerében, mióta nemes lelke az üdvösség honába szállt közülünk; tudjuk hol van s mi azért mégis kérjük minden elfordulón: „Hol vagy István király . . . ?“

A XIII. századtól, a tatárpusztítástól kezdve mintegy öt századon át a török betörések idejében csak Ő hozzá sóhajtoztunk szüntelen. Szomorú napjainkban védő szelleme állt mellettünk; a vallásos hiten felépült Isten segédelmében való erős meggyőződés szolgált menedékül és fegyverül ellenünkkel szemben.

Szent király! Te ki örökségeddel annyi sok zivataros századon átvezetted a nemzetet, ezután is légy közel hozzánk, maradj velünk.

A romlásnak csodálatosan ellentálló jobb kezéd védje és vezesse, — mint a multban, úgy a jövőben is — uralkodóinkat, hogy a magyar királyság idők végéig hirdethesse nagy alkodásodat. A te szent jobbod akadályozza meg a hazafiatlanságot, a vallástalanságot; teremtsen békét a társadalmak beléletében. Hárítsd el a csapásokat, tedd megelégedetté, boldoggá népedet, ki ma, a 900-ik évben is Téged kíván; „Hol vagy István király . . . ?“

Veverán István.

polgárisító erőt, az ő lelke vette fel magába legtermékenyebben az evang. világosító sugarát, az ő szelleme ismerte fel Árpád vérei közt az európai népek családi egységének eszméjét. Az ő lángeszze építette fel a magyar államot az európai polgárosodás vedebástyájára a bizantizmus ellen. Rendkívüli állam bölcsességével a ker. vallás tanát s a magyar nemzet ősi alkotmányát oly összhangzásba hozta, hogy vallás és nemzet, mint lélek és test forrtak össze. S hogy a magyar alkotmány jogait megtudta őrizni s feltudta tartani annyi századon át, oly nehéz idő és viszonyok közt, a melyhez hasonló időkben idegen államok hűbéresekké lettek vagy elenyésztek, — kinek köszönheti, ha nem a második honalapítónak Szent Istvánnak! Hányszor borult már ránk a nyomoruság éjszakája? Egy félvilággal kellett harcolnunk, s hogy el nem veszünk kinek köszönhetjük? Bar fölöttünk, — hogy a költővel szóljak — holló szárnyaival lebegett a zordon egeszlet; hány virágzó nemzet enyészett el, több hatalmas ország romba dőlt s ime kilencz század zivatarjai között „áll Buda él magyar még,“ mert védi az, kinek élete utolsó perczeibe oltalmába ajánlotta szent István a „Patrona Hungariae.“

Hogy nemzetünk szent István e bölcs öröksége szerint erősödjék a mindnyájunk inája.

Ezért egyesüljön szent István napján minden magyar hív!

Elődbe borulunk bús magyar fiad

Hozzad fohászunk a te maradékid!

Tekints István király szegény magyarokra

Fordítsd szemedet kedves országodra! H

A király születés napja.

Ő felsége I. Ferencz József magyar király tegnap töltötte be életének 70-ik évét.

Több mint 50 évi uralkodása alatt nagy és jelentőség teljes események váltakoztak hazánk történetében; sok öröm, sok bánat, keserűség érzete váltotta föl egymást a nemzet szívében. Lelkében, melyekben a király atyai érző szívvvel osztozott mindég.

Isten, a népek atyja kegyelme volt s van rajtunk, hogy a magyar királyság kilenczszázados év fordulóján ily nemes szívű, alkotmányos, nagylelkű utód ül Szent István trónján; a nemzetek fölött örökös gondviselés intézte úgy, hogy e sokat szenvedett haza népe, királyságának kilenczszázados ünnepén lelke mélyéből, szíve legédesebb érzetéből fohászodhat a magyarok erős Istenéhez, hogy tartsa meg még sokáig királyunkat hazánk jóvoltára, népe boldogítására!

A király születés napja alkalmából a helybeli róm. kath. templomban ünnepi mise volt, melyet Hirling János h. plebános celebrált.

A misén részt vett a főszolgabírói hivatal tisztikara teljes számban, az előjáróság, diszes ünnepi közönség és a csendőrség diszben.

Katonaságunk nincs itthon, hiányzott tehát a fényes egyenruhás tömeg, mely az ily ünnepi aktust kiválóan diszessé szokta tenni.

Rithnovszky kántor gyönyörű régi egyházi énekeket kiváló precizitással adott elő, közben egy régebbi magyar király himnust intonált.

Lélek emelő volt, midőn a mise végeztével Rithnovszky szép orgonajáték kíséretében elénekelte a magyar nemzet imádságát, hogy:

„Isten áld meg a magyart!

Jó kedvvel bőséggel,

• Nyujts feléje védő kart

Ha küzd ellenséggel.

Bal sorsa kit régen tép

Hozz rá vig esztendőt;

Meg bünhődte már e nép

A multat s jövődöt.“

Kár volt ez alatt a gyertyákat eloltogatni s kár volt az előjáróságnak ezt végig nem hallgatni. Épen így történt nagy Boldog asszony napján, a magyar katolikusok nagy ünnepén is.

T. G.

A meddig a takaró ér.

A magyar népszellem legpregnansabb megnyilatkozása a közmondásokban lelhető fel. Valóságos kincsesház a példabeszédeknek jóformán vég nélkül való hosszú sorozata, amely ezernyi tanácsos, megannyi intéssel szolgál az okulni vágyó emberiségnek; az élet minden és legkülönbözőbb körülményei között vezető mentorként szerepel a közmondások szakadatlan raja. Csak okos észszel lássunk mindenha hozzá, hogy a közmondások, a népbölcsesség e kristályosodott formája, szellemében keressük az élet szilaj forogtagában olyannyira szükséges vezérlő fonalat. Tudjuk mindenkor kihámozni a dolog magvát s alkalmazzuk az évszázadokon keresztül élő ciceronenak, a közmondásnak okos értelmét az adott körülményekhez mérten a legokosabban.

De hányan nem hallgatunk az okos szóra!

Lehet az a közmondás-tanács bár ezer és ezer gyakorlati példából leszűrt igazság, ennek az egyetemességnek minden erejével és hatalmával, még sem tudjuk magunkat alája vetni. Valami dacz lázad fel a lelkünkben, valami ördögi erő, vagy még inkább ördögi gyöngeség, hogy ne engedelmessédjünk a jóakarotnak, a jóra, a boldogulásra vezető bölcseségnek.

Mi az oka, mi nem: arról ez alkalommal ne beszéljünk. Legyen elég annak a szomorú konstatació, hogy száz esetben alig ha egy párszor is követjük annak józan szavát. Pedig hej de ránk férne!

Ime, egy példa a sok közül:

„Addig nyujtózzál, ameddig takaró ér.“

Igy mondja a közmondás. És mi, dőre emberek, mosolyra húzzuk szét ajkunkat s azt gondoljuk magunkban: Ha rövid a takarónk, majd veszünk hosszabbat! . . . És tényleg, meg vásu-

sároljuk; ha nincs pénzünk, hitelbe. Hogy mi lesz azután, azzal edes-keveset törődünk.

És ez a mi hibánk. Nem gondolunk a jövővel. Tovább nyujtózunk a takarónál, s persze, hogy az éjszakai hideg levegő megárt a fődetlen tastroseknek. Meghülés lesz a következménye, betegség s lehet halál is a vége.

Szakasztott így vagyunk a lelki világunkkal is. Tovább „nyujtózunk“ a kelleténél. Annyi a vágyunk, s ezek oly nagyratörők, messzeérők, hogy a kivitel lehetősége még álomképnek is sok. Persze: nem történik egyéb, mint hogy meghül a lelkünk s a fagyasztó hideg megöli minden életerejét; lelkileg halottaká válunk: eloszlik minden illúzió, a hogy siralmas megsemmisülését látjuk a tulzó és így lehetetlen vágyaknak; szárnyaszegetten a lelkünk téltenségben senyved el.

Vagy segítünk talán azzal magunkon, hogy hosszabb takarót szerzünk be — adósságra?! Ez talán még veszélyesebb; mert nemcsak lelkileg megy tönkre ilykép az ember, hanem erejét meghaladó munkába fogván, oly kötelezettséget vesz vállára, mely alatt ha ma nem, holnap összeroskad. Erönket fölülmuló vállalkozások nemcsak lelki életünket tehetik tönkre, hanem megdönthetik az erkölcsi alapot, melyen embertársaink szeméi előtt közbecsülésben állunk.

Soha, soha sem vezet jóra, ha tovább nyujtózunk, mint a meddig a takaró ér. A nagyragyás ördögi munkája ez, a mely magasra emel bennünket, hogy annál mélyebben zudithasson, dicsőit emelkedésünkben, hogy annál dicstelenebb legyen a bukásunk. Az erkölcsi halálnak száz örvényét nyitja meg előttünk, s ember legyen a talpán, a ki hamarosan bele nem szédöl valamelyikbe. De ha nem is áll be a katasztrófa mindjárt, mégis csak elkerülhetlen. Sorsát senki el nem kerülheti s testi vagy — a mi még súlyosabb — erkölcsi életével lakol azért, mivelhogy nem élte az ő kiszabott életét, annak kissé talán szűkes és kényelmetlen határai közt.

De mikor úgy vágyódnk a szabadabb, a könnyebb élet után! Fényezésbe merülünk, valamennyien többnek akarunk látszani, mint a mik vagyunk: ez az átok, mely romlásba viszi közülünk annyi, de annyi máskülönbben hasznavehető polgárt hazánknak. Szó sincs róla, ambíció kell, hogy vezesse lépteinket, de legyen az kellő mérvű, ne túlzásokban, hihetlenségben csapongó; igaz: emberi kötelességünk, hogy a magunk sorsának javításán fáradozzunk állandóan, hogy az egyéni érzekek előmozdításával hasznára válhassunk mind nagyobb mérvben a közérdeknek. Nem is azt akarjuk bárkinek is a fejébe verni, hogy ne törekedjék többre, jobbra a meglevőnél, hanem arra szeretnők kioktatni azokat, kiknek erre szükségük van, hogy a józan gondolkodás vezető szaván induljanak vágyaikban, céljaik kitűzésében. Mert a szükséglet és ennek kielégítése közt létrejött összhang: ez a megelégedettség. A megelégedettség pedig a boldogság.

És ki nem akar boldog lenni?

(vf.)

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Igen kérem sziveskedjék b. lapjában helyt adni alábbi soraimnak közérdekből!

Az utóbbi időben két előkelő úri temetésen igen szokatlan módon láttuk a rend fentartását. U. i. a helybeli csendőrség kivonult s az örme-ster a nélkül, hogy arra ok lett volna a békés és senkit nem zavaró, a polgári osztályhoz tartozó egyéneket a gyászház udvaráról kiharancsolt, kiabálva, hogy: hátra! hátra! mars kifelé! Ezen aztán méltán megbotrározott minden jobb érzésű ember s a félénk nők és gyermekek ijedten menekültek, ki merre mehetett.

Nem keresem, hogy a csendőrség a maga jó szántából, vagy a gyászoló család felkérése folytán vonult ki a rendet fentartani, de kérem ez nem eljárás, mert akár én, akár más felebarátom azért megy el a temetésre, hogy az elhunyt iránti tiszteletét utoljára lerója s a gyászoló család iránti részvétét kimutassa.

Az mindenütt úgy van, hogy a közönség igyekszik minél közelebb jutni, hogy többet láthasson és hallhasson, de ha illetékesebb egyének részére fenntartott helyet elfoglalnák, azokat lehetne feltűnés nélkül, igen udvarias módon figyelmeztetni, hogy engedjék át a helyet. Abony város közönsége sokkal illemtudóbb mintsem a szép figyelmeztetést hallatlanná tenné.

Sehol nem tapasztaltam, hogy temetésen a csendőrség tartsa fel a rendet, mert arra szükség nincs is, főleg a mi népünkkel szemben. Itt Abonyban a városház téren évenként tartatik nemzeti ünnepély, a melyen több ezer ember vesz részt, de soha nem kellett csendőri beavatkozás.

De ha már ez kezd nálunk divatba jönni, hogy az uri temetések csendőri fedezet alatt mennek, használnának a közönséggel szemben kiméletesebb bánásmódot, olyat, mely nem sérti a kegyeletet, a jobb érzést. Mert különben oda juthatunk, hogy a közönség jövőben távol tartja magát a temetésektől, mert nem akarja magát kitenni annak, hogy elzavarja a csendőr.

Magamat a tek. Szerkesztő ur szives jó indulatába ajánlva vagyok kész szolgálja.

Király Ferencz.

Mint közérdekű dolognak, tért engedünk a fenti cikknek, ámbár óhajtuk a jó viszonyt minden féle hatósági intézménnyel fenn tartani s hiszszük is, hogy ez által nem zavarodik meg a békesség, mert az kétségtelen, hogy a csendőrség fellépte egypár legutóbbi előkelő temetési szertartáson szokatlan módon nyilvánult.

De válasszuk két felé a dolgot, s próbáljuk meg keresni mindenütt az okokat, melyek a szokatlan eljárást, habár némileg indokoltá teszik.

Boldogult apát plebánosunk temetésén ugyanis oly nép tódulás volt az udvaron, hogy még a lelkészek is alig fértek a ravatalhoz s így indokolt volt a rendnek némi fentartása, mert ez a csendőrségnek saját hatáskörében kötelessége is.

A legutóbbi előkelő temetésen pedig a csendőrség ki volt rendelve, hogy rendet tartson föl. Szükség ugyan nem nagy volt rá, mert elég tágas volt az udvar a gyászoló közönség befogadására, de hát az már régi dolog, hogy az ilyesmi nem megy simán.

Más kérdés persze aztán a modor, melylyel az ily műveletet fogantassintatnak, s ha ez sértő formában történik, minden esetre jogosult a felszólalás és az ily dolgokban szivesen állunk a közönség rendelkezésére.

Szerk.

Jótekonyczélú műkedvelői előadás.

Ma vasárnap f. hó 19-én játsza le az abonyi műkedvelő iparos ifjúság Tóth Ede „Tolonez” című népszínművét, fele részben a szegények felségélyezésére, fele részben az iparos ifjak önképzőköre javára.

Az iparos ifjak, leányok közül a legjobb erőknél összevalogatása, a szereposztás, valamint az a dicséretes szorgalom is — mi a próbákon kitűnik — a szerep betanulás és a legjobb játszásra igyekvés körül, oda enged következtetni, hogy sikerült előadás lesz, hogy eléri célját, t. i. jótekonyczél szolgálva, a közönség mulattatását.

Mildőn elhatározta az ifjúság, hogy jótekonyczélra játszik, ezzel a nemes célok egész özönét szolgálja, részint öntudatosan, részint nem. Mert mig egyrészt, midőn vallás különbség nélkül a szegények felségélyezésére adja jövedelme felét, segíteni akar némileg azok sorsán, nem akkor, mikor már az égető szükség beáll, hanem előre, hogy legalább így enyhítse azok igy is nyomoruságos sorsát; hogy akkor adjon azoknak ruhát, mig meg nem fagytak, akkor nyújtson alamizsnát,

mig éhen nem haltak; másrészt izmosítani akarja még fiatal, saját művelődésére szolgáló egyesületét. Így tehát egyrészt a köznyomoron segítve a közművelődést sem téveszti szem elől.

Mig talán az ifjúság igy öntudatosan halad célja felé, látszólag észrevétlenül műveli önmagát. Hisz mi sem természetesebb ennél: a próbák elvonják őket a rosszlársaságtól, ivástól, kártyázástól, a finomabb társalgás, az irodalmi nyelvezet, mind, mind finomítja érzékét, a darabban előforduló események megütöztetik vele a bünt, buzdítják nemesre, jóra. A közönség előtti nyilvános fellépés bátorítja őket s az életben is biztossabbá teszi fellépésüket, mozgásukat, tehát, igy társadalmi műveltséget szerezne előmozdítja műveltségi fokra való emelkedésüket.

Itt játszva tanul, mi legelőnkebben belevési magát az emlékezetbe, s ez hasznára van a hazának is, mert a melyik nemzet fiait rálépnek a haladás útjára, legjobban kifejlődik ott a szabad szellem.

Van még több haszna is, de elég ebből ennyi.

Ezek után tehát, tekintve törekvéseiket a haladásra, tekintve nemes szándékaikat a jótekonycság előmozdítására, tekintve ezt a nemes buzgalmat, fáradságot, kitartást, mit — csüggedést nem ismerve — czéljuk elérésére megtesznek, Abony város közönsége részéről nem közhönyt, nem mellőzést érdemelnek iparos ifjaink, hanem buzdító meleg pártolást.

Aratás után.

Vége van. Már csak visszatekinthetünk rája. Egy hosszú sorban látunk fehér, halott arcú embereket feküdni a lekaszált buza helyén a tarlón. Napszúrás érte őket. Meghaltak. Legények, lányok, öreg emberek. Több mint kétszáz fekszik ott és ugy rémlik, mintha hideg ajkuk azt kiáltaná, „martirok vagyunk!”

*

Közepes eredményű termést jelentenek meggyénekből. Az őszi jó árakra is tetemes kilátásaink vannak, azokból a felfordulásokból kifolyólag, melyek a világ két pontján folynak. Ez mind nagyon szép dolog volna, de van még hátra valami, mielőtt ezt a stádiumot elérnénk.

És ez a cséplés.

Nincs szándékomban a géptulajdonosok zsarolásait emlegetni, mert elvégre ha más lapok ki is kelnek a négy százalékos cséplési árak ellen, jó magam nem szólok semmit. Tudja a földművelő ember, hogy jön ki olcsóbban: ha a saját lovaival nyomtat, vagy ha elcsépléti. Elérkezett immár az a korszak midőn a parasztember is megtudja becsülni az időt. Tudatában van immár annak, hogy a mennyivel drágább a cséplőgép munkája, annyi fölös ideje marad, mig ha a lovaival nyomtatott volna, elesett volna attól a munkától, melyet a nyert idő alatt végezhet. Itt éppenséggel nincs anyagi különbség a cséplés bármely módját vesszük is igénybe. Különösen, ha a termés nem rossz, jut erre is, arra is.

*

Kétszáz család meg gyász szalagot hord. A férfiak a kalapjukon, a lányok, meg az asszonyok a nyakravaló kendőjük rojliján. Az aratás halottjai fölött meg már napirendre tért a szűjő, csak egy haivány emlék főződik hozzájuk. Kétszáz sirkereszt hirdeti csak, hogy milyen ára volt ennek az ideai aratásnak és majd ha a buza ára a kétszázéért éri is el, a kétszáz gyászoló paraszt csak a fejét csóválja és a sirkeresztekre gondolva hajtogatja: „Hely de olcsón is adtuk el.”

Aztán, a mint úgy visszatekintek a lefolyt aratásra, önkéntelenül is látni vélek egy hosszú sor fehér arcú, hallott embert, a mint a lekaszált buza helyén a tarlón kinyulva fekszenek és mintha a halottak szájából egy hangkaosz törné át a tiszta, kékes levegőt: „martirok vagyunk!” . . . . .

MI UJSÁG?

— **Eljegyzések.** Steinfeld Fülöp abonyi kereskedő eljegyezte néhai Klein Ábrahám kereskedő és neje néhai Pollák Fáni leányát Szarvasról. — Königstein Lipót szobafestő, budapesti (Szvetenay-utca 23. sz.) lakos eljegyezte néhai Ehrlik Márton és Brük Fáni budapesti (Szeszgyár-utca 2. sz.) lakos leányát Mariát.

— **Egyházi ünnepek.** Folyó hó 15-én tartotta a kath. egyház Mária mennybemenetele emlékezetére, Nagy Boldogasszony ünnepét. A magyarokra nézve e napnak történeti jelentősége is van, mert akkor koronáztatott meg első királyunk, Szent István II. Szilveszter pápától Astrik pannonhegyi apát által hozott koronával. Ekkor ajánlta fel a nagy király Magyarországot Mária, párfogásába, miért is azután az országot „Regnum Mariánum”-nak nevezték. 20-án hétfőn, Szent István király ünnepe. Ezen ünnep egyházi és nemzeti jelentőségéről, valamint a magyar katolicizmus és királyság 900-dos fenállásának fontosságáról tüzetesen vezércikkünkben foglalkozunk.

— **Jönnek a huszáraink.** A helybeli huszár század f. hó 24-én jönnek haza a nagygyakorlatokról. Mint hírlik, az előjáróság az idén is megvendégeli őket. Meg is érdemlik, mert arra mint lelkes tüzoltók rá is szolgálnak, más részről pedig a kaszárnya épületeinket mindig a legnagyobb rendben és tisztaságban tartják. Isten hozza őket!

— **Lopás.** Vakmerő lopás történt e héten Milus Pálnál. Az udvaráról ugyanis egy pár szép ökröt hajtottak el egy szép holdvilágos éjjel, melyeknek még eddig semmi nyomuk nincs. Csendőrségünk erélyesen nyomoz ez ügyben és pedig ugy látszik gyanítja a tettes egyikét, egy idevaló híres alak személyében, ki a tett elkövetése óta nem látható itthon.

— **Betörési kísérlet.** Dr. Hirn Márton orvos lakásán az utcára nyíló ablakot f. hó 17-én éjjel betörték, hogy onnét valamit eltolvajolhassanak. A tettes úgy látszik betörést kísérelt meg, mert a betört üveggel kezét is össze vérezte, a fatáblát pedig kifeszítette, de azzal járta meg, mert a fatáblák összeköttetésbe vannak a villanyos csengetyűvel s midőn ezzel dolgozott, a csengetyű is kezdett dolgozni és felköltötte a házbelleket, a tettes pedig megugrott. Mindazon által a házbellek csak reggel tudták meg a dolgot, mert a csengetést az utca ajtóról gondolták előidézettnek. Minden esetre komoly dolog ez már a héten második eset. Jó lesz a rend és csendőrség részéről egy kissé nagyobb figyelem a közbiztonságra.

— **Színészet.** Kövessy Albert a budai szinkör igazgatása alatti színtársulat titkára járt a napokban nálunk, hogy 12 előadásra bérletet szerezzen. Több előkelő család azonban ez idő szerint nincs idehaza s így fáradozásait a kívánt siker nem koronázhatta. Tegnap Czegléden kezdte meg előadásait, ide valószínűleg e hó 22-én vagy 24-én jönnek át, esetleg szeptember első napjaiban.

— **A karaiak ünnepe.** Igen szép egyházi ünnepélyt tartottak Jászkarajenőn, f. hó 15-én Nagy Boldog Asszony napján. Ekkor szentelték föl a bucsu alkalmával — ama diszes, luez fenyőből faragott oltárt, melynek előállítás költségehez özvegy Csicsmán Jánosné Kiszél Teréz helybeli lakos 2000 koronát adományozott. A bőkezű adományozó asszonyt Liphay György nagybirtokos diszes négyes fogaton vitte ki Karára, kíséretében volt két egyháztanácsos. A megérkezéskor Liphayné urnő vezette be a rendkívüli csinos kis templomba, melynek ajtajában négylelkész fogadta. Aztán kezdetét vette az Isteni tisztelet, az oltár szentelési aktussal. Szitár plebános szép szavakban emlékezett meg a nagylelkű adományozásról. Ezen közben azonban megragadta Csicsmánné figyelmét az ottani rossz orgona primitív hangszerelése s el is határozta nyomban, hogy még egy új orgona költségeihez is járulni fog a Karaiak részére. Ebédre a plebániára volt hivatalos Csicsmánné, de ő ezt gyöngéden elhárította magától s egy ottani rokonához szállította be magát. Estefelé aztán ismét Liphay négyes fogatán jött haza, boldog emlékekkel eltelve. A Karaiak egyházi anyagi viszonyai nem a legfényesebbek, jól eshet nekik kegyes adományok általi segélyeztetésük s mi is örülünk gyarapodásuknak, mindazon által óhajtható volna, ha a jó lelkű nő Abonyban is megörökítené nevét ily kegyes cselekedettel, mily jó lenne egy iskola létesítése, melynek homlokzata aranybetűvel hirdetné az adományozó vallásos és jótekonycsületét.

— **Nagygyakorlatok a környéken.** A cs. és kir. 64. gyalog dandár parancsnoksága értesítette a járási főszolgabírói hivatalt, hogy f. hó 21-én 1600 katona és 140. ló lesz a karai út melletti tanyákon elszállásolva, 22-én pedig 2800. katona 260. ló lesz Abonyban 25-ig elszállásolva, tehát 4 napig fognak itt időzni, a környékünkön

tartandó nagyobb szabású, hadgyakorlatok alkalmából. Ennyi embernek, a tisztikarnak élelmezése mindenesetre csinál egy kis pénz forgalmat, azért tehát ennek meg van a haszna is. E napok alatt 23-án 20-25, én pedig 35. elő fogat rëndeltetik ki. Itt szükségesnek tartjuk felemlíteni a hadgyakorlatok alkalmával felmerülhető károokra vonatkozólag, hogy a kormány ez irányban egy szabályzatot alkotot legújabbban. Mindenek előtt a szükséges megkülönböztetést teszi a miniszter egyrészt a katonai csapatok által gyakorlat közben okozott károk közt. Az 1895. évi XXXIX. t. c. ugyanis előírja, hogy a katonai igazgatás a magánosok tulajdonában lévő földterületeket gyakorlatok megtartására szabadon használhatja és ezt sem a tulajdonos, sem pedig a polgári hatóság nem korlátozhatja. Jövőre azonban az ilyen gyakorlatok megtartása felől a hely és az idő megjelölése mellett az illetékes kerületi előjáróság kötelessége azután gondoskodni, arról, hogy az érdekelt tulajdonosok a gyakorlat megtartása felől értesüljenek és hogy a területek őrzésével megbízott erdő mezőőrök a gyakorlat tartama alatt őrhelyeiken tartózkodjanak. A kárt ilyen esetekben kölcsönös becslések, illetve följegyzések alapján térítik meg. Ha azonban sem a tulajdonos, sem az erdőőr és mezőőr jelen nem volna, a gyakorlat közben netán okozott károkról az illető katonai csapatparancsnok értesíti az előjáróságot.

Hivatal változás. A sintéri hivatalban változás fog legközelebb beállani, a menyinyiben a jelenlegi sintér, a miért a convenciós eszmáját eladta, hivatal vesztésre ítéltetett. Az így megürült állásra a volt sintér a következő 2 filléres bélyeggel ellátott kérvényt adta be:

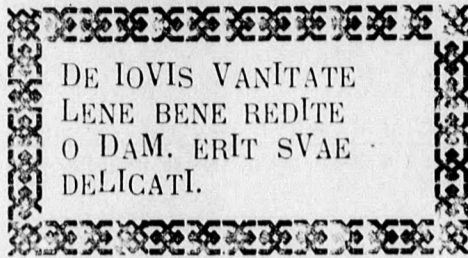
István József.

Alásan kéreti Nagy Abony városát, ami ezelőt volt arra bére hajlandó és megfelel a tejendőségeinek azzal kéri még az Abonyi előjáróságot hát legyen, szíves iránta elvegezni amit beszélt a második bíróval kéri a második bíró urat, és a tekintetes biztos urat, és tisztelt fő bíró urat, és a tekintetes . . . jegyző urat, és ezel kérvényem bézárom és felkérem Tekintetes barom orvos urat hogy a mint tetezik úgy paranesolhat.

ezel benyutom kérvényem és köszönöm hozám való huségét zegisz előjáróságnak.
Abony lakos Isván József.

Érdekes régiség.

Most, hogy az orosz diákok Budapestet meglátogattak, Aquincumba is kirándultak. Tiszteletükre a felügyelőség próbaátást rendezett s a szerencse pártolta az oroszokat, mert a Myrás-templomtól mintegy 150 méternyire temérdek lörmeléket, egész téglákat találtak e felirattal: LEG. PANN. XIV. de a mi a legérdekesebb, egy teljesen ép márványtáblát, melyen lapidáris betűkkel következő felírás volt tisztán kivehető, s melyet az épen véletlenül jelen volt munkatársunk is lemásolt:

Ezen leletről még egyik lap sem emlékezett meg, s az Archeologiai füzet is valószínűleg a jövő számban közli: derék dolog lenne, ha itthon levő gymnásistáink akkorra kibetűznék és megfejténék ennek értelmét. Hogy nagyobb kedvük legyen hozzá: a szerkesztőség a legjobb megfejtőnek 10 drb szivart tűz ki jutalmul. A megfejtést, illetve magyarra fordítást esütörtökön délig, akár saját, akár álnév alatt adják be a szerkesztőséghez, a honnan a netán álnévük igazolás után a jutalmat szombatn 11 órakor átvehetik.

Be kell rukkolni.

Október elsején be kell rukkolni. Ezt tartja a nóta is, tehát kétségtelen dolog már csak azért is, mert, a mit a nóta mond, az olyan mint a szentírás.

Még nem is nagyon régen volt az az idő, mikor 18-éves korában rukkolt be a legény. Az-

tán mindig fellebb szállították az évek számát. Mily hatásosan igazolja ez a történelmi adat a degenerálódás tanát. A tizenhetedik században már 16 éves korában katona volt az ember, míg most a huszonegy évet betöltöttek között is nagyon sok van a kire rányomják a boldogító, de nem kevésbé kellemetlen „untauglich“ pecsétjét.

Ez időtájt nagy a fölfordulás a berukkolni készülő fiatalok között. Sokan örömmel indulnak neki a katonaeletnek, sokan meg bánatosan fájós szívvvel gondolnak a hátrahagyandó civil élet boldogító nyugalmaára. De azért berukkol minden tauglich ember és amint odaáll a kapitány elé legelőször, dobogó szívvvel de katonásan elmondja: „Herr Kapitain ich melde ge . . . . .“

Az öltözetük okoz nekik különös nagy gondot. Az egyéves önkéntesek és azok akik extra ruhát csináltatnak maguknak még csak kiállják valahogyan a kényelmet nem nyújtó uniformist; de a bakák, meg a lovas közemberek bizony nagyon is észreveszik, hogy katonák és hogy nem a maguk gazdái. Az extra ruhákat meg sokan Bécsben rendelik meg és a mikor a bécsi szabó azt megküldi, ha Budapestre szól, azzal hálálja meg a magyar pénzt, hogy Ofen-Pesthre czimezi.

És itt ismét a hazai iparpártolás kérdése merül föl. Miért ne pártoljuk, miért ne fejlesszük mi a magyar ipart, ha módunkban áll. Van hazánkban is nem egy uniformisokat készítő intézet, még pedig olyan is van egy, mely az egész Európában nevelt szerzett már magának. Nem egy legfelsőbb elismerést mutathat fel ez az intézet, mely bátran versenyez bármely külföldi hasonló genreu intézettel. Miért kérjük mi a külfölditől azt a mit a magyar gyárosok és különösen az olyanok, mint Blum és Társa is kiállíthat?

Kir volna a hazai culturát ezen a téren is nem fejleszteni, mert a mit megtehetünk a haza érdekében miért ne tegyük? De ne keverjük a politikát, meg a gazdasági kérdéseket ebbe a szép nótába, melyet már Isten tudja mióta dalolnak márcziustól októberig a magyar legények. „Október elsején be kell rukkolni . . . . .“

Sekulus.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések előre fizetendők. E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillérbe kerül, vastagabb betűből 8 fillér. Levélbeli tudakozódásokra pontosán válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik. Vidékről igen kényelmesen beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére az apró hirdetés is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja az apró hirdetés árát. Apró hirdetések fölvetetnek a kiadóhivatalban, Abonyban. (Piacz-tér.)

Tisztességes jövedelmű 24 éves nyugdíj képes leány óhajt férjhez menni, oly intelligens szöke fiatal emberhez, kinek 1500 frt évi jövedelme van. Házassági ajánlatok „Augusztus 15.“ címre a kiadóba küldendők.

Eladás. özv. Csik Mátyásné szöleje a tábor-hegyen Sztahó Lajos úr átellenében, szabadkézből eladó és Varga István háza haszonbérbe kiadó. — Mind kettőre felvilágosítást ad Bedekovich Lajos.

Kiadó lakás. Szabó Sándor háza, özv. Hintsné asszony háza mellett egykülön kovács műhelyvel szabadkézből eladó, vagy haszonbérbe kiadó. Értekezhetni Temesközy Gerzson előljárónál.

Megvételre kerestetik egy jó karban levő használt hintó vagy eszeca kocsis. Czim a kiadóhivatalban.
Egy nagy, erős viselt kocsis, teljesen jó karban jutányosan eladó Temesközy Gerzsonnál.

Törlesztéses kölcsönök
földbirtokokra I. helyre 5³/₄% évi anuitásra 43¹/₂ évre készpénzben az ingatlan ²/₃ értéke erejéig, — II. helyre 6% kamatra törlesztés nélkül.
Városi bérházakra az érték ¹/₃ erejéig törlesztéses kölcsönök csak I. helyre hason feltételek mellett engedélyeztetnek.
Felvilágosítással szolgál díjtalanul
Gerő Albert
Bpest, VII. Nefelejts-utca 8.

Clayton & Shuttleworth Vácz-körút 68. sz.
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest által a legjutányosabb árak mellett ajánljatnak:
Locomobil és gőzcsepplőgép-készletek 2¹/₂ egész 12 lóerőig, számkaralozók, továbbá járgány-eséplőgép, lóheré-eséplők, tisztító-rosták, korályozók, kaszaló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.
„Columbia-Drill“ legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék.
2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és hűrmelteme küldetnek.
Lincolni törzsgyárunk a világ le nagyobb locomobil- és csepplőgép gyára.